

Posudek oponenta na rigorózní práci Mgr. Veroniky Obrhelové:

Hodnotový systém (srovnání hodnot frekventantů dlouhodobých sebezkušnostních výcviků v psychoterapii s hodnotami psychoterapeutů). Katedra psychologie FFUK Praha 2006.

Autorka předkládá práci přiměřeného rozsahu na téma jistě důležité a aktuální. Hodnotová orientace nejrůznějších odborníků je vedle odborné přípravy nezbytnou kvalifikací. Platí to tím více pro psychoterapeuty, kteří se zabývají osobností druhých lidí a jejich intimitou. Přitom dobře víme, že vybavit někoho žádoucím hodnotovým zaměřením je mnohem náročnější, než mu poskytnout podmínky pro rozvoj jiných dovedností. V tomto směru práci vítám.

Text je dělen klasicky na část teoretickou a empirickou. První kapitola části teoretické probírá základní pojmy teorie hodnot od základního definování, vymezení vůči jiným termínům (potřeby, postoje, zájmy, normy), přes hierarchii, formování a klasifikaci hodnot k základním koncepcím a teoriím (Maslow, Frankl, Spranger atd.). další kapitoly seznamují čtenáře vývoje skupinové terapie, pojetím terapeutické komunity, vzděláváním v ČR. Následují informace o vybraných psychoterapeutických systémech: SUR, Psychoanalytická psychoterapie, analytická psychoterapie. Empirická část se věnuje vyhodnocení výzkumu, ve kterém autorku zajímá rozdíl frekventantů zmíněných výcvikových směrů a zkušených psychoterapeutů. Výsledky jsou uvedené v četných tabulkách a samostatně diskutované. Práci uzavírají seznam literatury a přílohy (Schwartzův dotazník a statistická data). Práce je napsaná přehledně. seznam literatury je přiměřený.

Komentář, dotazy, podněty: Práce navazuje na předchozí práci diplomovou, obhájenou v roce 2004. Dvě nejnovější citace jsou právě z roku 2004 (a jedna z nich je vlastní DP). Ptám se tedy, jestli za dva uplynulé roky nebyly nikde publikované relevantní články, knihy apod. To souvisí s otázkou, v čem autorka svoji rigorózní práci posunula, dopracovala také v teoretické části. Dále mě zajímá, proč byly vybrány právě ty tři terapeutické směry z mnoha jiných. Reprezentují něco? S tím souvisí otázka, proč se autorka vlastně ptá na event. rozdíly v hodnotách – čím je toto tázání tak klíčové? Proč autorka považovala za potřebné popisovat základní myšlenky Psychoanalytického přístupu, analytické psychologie atd., když jse o elementární údaje, které čtenář buď zná, anebo si snadno načte. Anebo jsou to údaje podstatné pro pochopení dalšího textu? V čem? Statistické zpracování je založené (z velké části) na požití t-testů pro dva nezávislé výběry. Ptám se, jestli autorka vzala nějak v úvahu poměrně malý počet osob v některých skupinách – v textu to není komentované. Samostatná poznámka se týká práce s literaturou: někde jsou uváděna jména s iniciálami křestních jmen, jinde bez nich. Proč? V textu je uváděn V.E. Frankl, v seznamu už jen E. Frankl. Na str. 33 je přímá citace bez odkazu na stranu. Trochu zvláštní se mně také zdá např. citovat Knoblocha podle Wigfalla (2001), když Knoblochova klíčová práce je běžně dosažitelná a když právě také Knobloch stál u zrodu naší skupinové a komunitní péče. Škoda, že autorka neukončila svoji práci kapitolou Závěr, kde by bylo shrnuto to hlavní .

Práci doporučuji k obhajobě.

Praha, 23. 10. 2006

Jiří Šípek